

vadászat közben megörült arisz-
tokratára emlékeztető férfiú. A pil-
lanatnyi örületnek tudható be a
végzetes döntés, a romlást okozó

attribútumaival runazza fel gyors-
san a magára maradt királyt. Kulka
hatalomvesztett uralkodója első-
sorban ennek köszönhetően erőt-

adás hátterében játszódó regény,
például a Bolond (*Bodrogi Gyula*)
eltűnését, aki állítólag léggömbök-
kel távozik, de ugyanígy csak a dör-

(William Shakespeare: *Lear ki-
rály*. Nemzeti Színház. Rendező:
Gothár Péter.)

Hatlábúak birodalma a múzeumban

R. KISS KORNÉLIA

Egy millió rovarfajjal osztjuk
meg a Földet a tudomány mai
állása szerint, de ez valószínűleg
csak töredéke a hatlábúak biro-
dalma valós létszámának – egye-
bek között erre hívja fel a figyel-
met az ENSZ a biológiai sokféle-
ség világevénék alkalmából. A ro-
varok – a tenger mélyét kivéve –
mindenütt előfordulnak, ahol az
állatok számára az élet egyáltalán
lehetséges. Nagyon régóta élnek a
Földön, de különleges testfelépí-
tésüknek és élettani megoldásaik-
nak köszönhetően állandó meg-
újulásra képesek.

Magyarország a Természettu-
dományi Múzeum Hatlábúak biro-
dalma című időszak kiállításával
vesz részt a biodiverzitás évének
eseménysorozatában: a családi
programokkal egybekötött tárlaton
a gyerekek és a felnőttek együtt is-
merkedhetnek meg a legnépesebb
állatcsoport képviselőivel. A rovar-
preparátumokból és nagyméretű
rovarmakettekből álló kiállításon
nagyító alá vehetjük ezeket a kü-
lönleges élőlényeket. A rovarok bi-
rodalmában szakértők igazítják el a
látogatókat, a gyermekeknek pedig
interaktív játékok segítenek feltér-
képezni a hatlábúak életét. A kiseb-
bek cincéereket öltöztethetnek,
játszhatnak kirakóst lepkeszárny-
betűkkel, és megismerkedhetnek a
rovarok által felállított legérdeke-
sebb rekordokkal. A tizenennyolc
éven felülieknek a bűnügyi rovar-
tanba kínál bepillantást a múzeum,
amely a biodiverzitás évén kívül a
Magyar Rovartani Társaság száza-
dik születésnapját is ünnepli a tár-
lattal. A kiállítás november 29-ig
tekinthető meg.

Morse felügyelő esetei

Intellektuális krimik az élet értelméről

O L V A S Ó

PÓSA ZOLTÁN

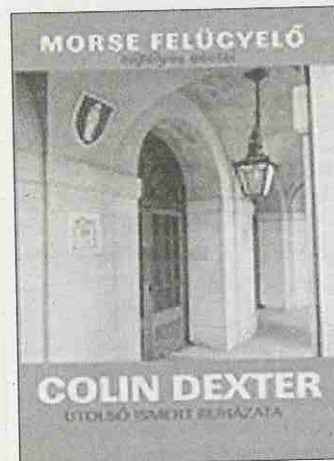
A BBC 1987-ben kezdte el a fil-
mes kalandregény-sorozat-
ként is értelmezhető Morse fel-
ügyelő című sikeres tévésorozatot,
amely egy szellemes, elgondolkod-
tató bűnügyi regényfolyam adaptá-
ciója, s jóval több mint félszáz epi-
zódot élt meg eddig. A film alapjául
szolgáló Morse felügyelő rejtélyes
esetei című Colin Dexter-regénysor-
ozat nyitánya, Az utolsó busz
Woodstock felé 1975-ben látott
napvilágot, s folytatódott az Utolsó
ismert ruházata című, 1976-os kö-
tet. Az oxfordi főiskola és egye-
tem holdudvarában játszódó re-
gény Angliában az igényes krimi-
olvasók kedvencének számított a
hetvenes években. Mind a filmso-
rozat, mind a regények kissé meg-
késve, az utóbbi két évben landol-
tak hazánkban. A Morse-filmeket
John Thaw főszereplésével az esti
órákban láthatjuk olykor kisebb
csatornákon. Az említett sorozat-
nyitó regények közül az első, Az
utolsó busz Woodstock felé 2008-
ban, a második 2009 végnapjaiban
jelent meg a Perfect-Pro Kft. kiadó
gondozásában, *Katona Terézia* for-
dításában. S már küszöbön a har-
madik Morse-regény, a Holtak mi-
séje, s a negyedik, A jerikói halott
magyar kiadása is. A kőbányai
könyvműhely egyelőre az első tí-
zenhárom Morse-történet kiadását
célozta meg.

Merész és tiszteletre méltó tö-
rekvés, amelyet jómagam – *Conan
Doyle* Sherlock Holmes-, *Agatha
Christie* Poirot- és *Miss Marple*-krimi-
mijeinek és a belőlük készült fil-
meknek is jóízű fogyasztója, s az

igényes szellemtörténeti kaland-
regényeknek is barátja – örömmel
üdvözlök. Jó lenne, ha minél töb-
ben ráharapnának azokra a kaland-
regényekre, bűnügyi történetekre,
amelyek a gondolkodás és a fanta-
zia megmozgatására készítetik az
embert. Jó volna, ha visszatérnének
a modern mese logikáján alapuló
filmekre és könyvekre. Sajnos a kü-
lönféle, miami, New York-i és ki
tudja, hová való helyszínelők vérfa-
gyasztóan naturalisztikus tárgyila-
gossága egyre inkább kiszorítja
már az esti tévéműsorokból is pél-
dául a *Caroline Graham*-regénye-
ken alapuló, kitűnő Kisvárosi gyil-
kosságok című sorozat Barnaby fel-
ügyelőjét, aki a festői Midsom-
merben leplezi le a bűnözőket, mint
Poirot modern alakmása.

Morse, az újkori, Oxford,
Woodstock környékén ténykedő
Sherlock Holmes-alteregő filmen
sem aratott már akkora szolid si-
kert sem, mint Barnaby kollégája.
Pedig Morse, ez a krimiőről, lite-
rátus hajlamú emberből lett, mű-
vésztanár küllemű felügyelő film-
és regényhősként is lebilincselően
okos, emberi gyöngeségeivel a fi-
nom whisky és a szép nők (platói)
rajongójaként is szeretetre méltó.
Jó olvasni a Morse-történeteket.
Lubickolni a gyönyörű angol tájak
művészi leírásaiban, a hetvenes éve-
beli angol iskolaváros hangulatában.
Ahogy *Caroline Graham*, Barnaby
szülőanyja, *Colin Dexter*, Morse
szülőatyja is kiválóan megtanulta a
leckét a nagymesterektől, *Sir Conan
Doyle*-tól és *Agatha Christie*-
től. A helyszín legyen bájos, vidéki
táj, vagy kastély, hotel, hajó, vonat,
színház, iskola, legyen legalább tíz
gyanúsítható személy, s legyen

könnyen követhető, ám nehezen
kibogozható rejtély a történet köz-
pontjában. És mindenekelőtt le-
gyen logikusan indokolva, hogy a
zseniális felügyelő (*Morse-Sher-
lock*) és okos, esetlen, botladozó se-

gédje (*Lewis-dr. Watson*) kiemel-
kedő képességei ellenére miért is
tévednek (látszólag) annyit. Morse
esetében az indok kézenfekvő: túl-
ságosan intelligens, túl erős a kép-
zelete, így a tényeknek elébe szalad
legalább hat-hétféle merész elmé-
lettel. A végkifejletben kiderül, neki
volt igaza, az egyik teóriája mindig
bejön. Utólag az is indokolt, miért
ment minden olyan nehezen. A re-
gény végére megérteni véljük kicsit
a nagybetűs élet rejtélyét is, ahogy
ez filozofikus krimiknél illik. A so-
rozatnak mottója lehetne az egyik
fejezetcím alá biggyesztett *Kierke-
gaard*-idézet: „Az élet csak vissza-
felé érthető meg, de előre felé kell
megélni”. Ilyen a jó krimik cselek-
ménye is.

(*Colin Dexter: Morse felügyelő
rejtélyes esetei, Utolsó ismert ruhá-
zata, Perfect-Pro Kft., Budapest,
2009, 237 oldal.*)

Magyar Nemzet

15.5.

03.29.